
SURGHIUNUL FRUMUSEȚII ȘI ADEVĂRULUI

Liviu-Adrian SANDU*

Cuvinte cheie: *Frumusețe, adevăr, talent, măiestrie*

Key words: *Beauty, truth, talent, mastery*

Abstract

For over a hundred years, the institutions designated to discover, support and promote the beauty, the real talent and mastery, are also those who undoubtedly contributed to overthrow the very principles which formed the basis of training and establishing the true value of art during the entire history of mankind.

There are over a hundred years since the abstract art is artificially sustained and dominating the art world pushing in obscurity the realistic art that has been established by the grand masters in thousands of years of work.

Commercialism, superficiality, deception and mockery seem to be today the main "ingredients" that determine the value of mainstream art. I believe it's time to STOP this artificial trend and reinstate the truth, genuine talent, beauty and mastery in art.

„Frumusețea este o valoare, așa cum sunt bunătatea și adevărul” afirma filosoful și scriitorul englez Roger Scruton într-un film documentar realizat în 2009 și pe care îl începe afirmând că dacă până prin anii 1930 am fi întrebat un om educat cum poate defini poezia, arta ori muzica, acesta ar fi răspuns invariabil FRUMUSEȚE¹.

Este de notorietate conflictul dintre adepții artei abstracte și cei care prețuiesc și vor să valorizeze acumularea a mii de ani de creație artistică înglobate în arta, numită generic, realistă iar istoria a consemnat deja multiplele dispute care au fragmentat și enclavizat tărâmul artelor frumoase. Un tărâm care a suferit, mai cu seamă în prima jumătate a secolului trecut, destul de multe transformări în plan ideologic, stilistic, tematic, în care generații întregi de artiști au fost încurajați și sprijiniți în căutarea și explorarea unor noi forme de manifestare artistică, ceea ce până într-un anumit punct chiar a fost de bun augur. La început a fost considerată, pe bună dreptate, revoluție culturală, dar acum, la o sută de ani distanță, se poate vedea limpede atitudinea subiectivată doar de dorința de a fi și de a face altfel decât s-a mai făcut. Dorința de căutare a unicității în artă nu este de condamnat ci modul disperat în care o parte însemnată dintre artiști, cei care au activat începând cu a doua jumătate a secolului 20 și până astăzi, au înțeles că aceasta poate fi obținută. Consecințele acestei atitudini au scos la iveală, pe lângă abordări de calitate, bizarerii experimentale care au rămas în conștiința colectivă doar prin șocul vizual pe care l-au produs și nicidecum

* Muzeograf, Muzeul de Artă Vizuală Galați

¹ Roger Scruton, Film - Why Beauty Matters, realizat de BBC Two, în 2009, minutul 00:32

prin calități estetice deosebite. Una este să obții o stilizare încărcată de estetism datorită simplificărilor inteligent făcute, care sigur va produce o surpriză plăcută privitorului și alta este să recurgi la gesturi șocante, tangente cu zona patologiei mai mult decât cu cea a esteticii, de parcă frumusețea și bunul gust nu și-ar mai găsi locul în viața noastră... Din nefericire, aceste atitudini au dus la distrugerea frumosului și la pervertirea artei. Ce s-a întâmplat de fapt și cum de a fost posibil ca marea majoritate a celor branșați la viața artistică să nu mai fi dorit să recunoască frumusețea ca fiind o valoare definitorie a artei? Cum de a fost posibilă apariția halucinantă a afirmației „așa a văzut artistul” ori derivata sa „așa a vrut artistul”? Sunt întrebări legitime izvorâte din tulburătoarea ridiculare a frumosului de către acțiunile ironice, postmoderniste, ale unor nefericiți adepți ai conceptualismului care chiar trăiesc cu impresia vie că orice zboară și bâzâie face și miere. Pentru că frumusețea și adevărul nu și-au mai găsit locul în noile creații artistice, au fost înlocuite, în mod cu totul paradoxal, cu urâțul, grotescul, hidosul, înspăimântătorul, cu orice este degradant, artificial, fals și periculos de mincinos... DA! Iată! Opusul adevărului este neadevărul care poate fi produs în doar două moduri, mințind sau falsificând. Pe când minciuna este spusă pentru a scăpa de consecința propriilor acțiuni, falsul a devenit un fenomen cultural foarte pregnant în zilele noastre. E plină lumea de falsificatori care se luptă din răsuputeri să ocupe poziții sociale înalte chiar dacă bagajul lor de cunoștințe ori cel al pregătirii practice nu-i recomandă pentru aceasta. Odată cu dispărea, cu diminuarea puterii și rolului pe care l-a avut Morala în societate au apărut răbufnirile egocentrice ale salvării și transcederii sufletului prin intermediul artei. S-a ajuns în situația când distincția dintre adevărata sau falsă artă s-a putut face numai prin intermediul “originalității”. Dar este destul de greu de afirmat, în termenii cei mai fermi, în ce constă originalitatea. Din istorie am aflat că prețul originalității marilor maeștri a putut fi plătit prin existența talentului, a unei sensibilități rafinate, incontestabil secondate de o voință de fier în a persevera și de enorm de multă muncă până la dobândirea măiestriei. Grea misie...

Filozofii existențialiști Kirkegaard și Heidegger s-au străduit să ne convingă, prin teoriile lor, că baza emoțiilor noastre este alcătuită dintr-un profund melanj al sentimentelor de groază și vinovăție. De la socialistul Karl Marx am înțeles că în noi este, sau trebuie să existe, un profund sentiment de furie, dezvoltat pe victimizare și alienare. De la Nietzsche am aflat că omul, generic spus, are, sau trebuie să aibă, o profundă dorință de a dobândi putere socială, MĂREȚIE iar Freud ne-a dezvăluit latura întunecată a agresivității sexuale, îndemnându-ne chiar la experimentarea ei. Constatăm astfel că: furia, setea de putere, sentimentul de vinovăție, groaza, pofta trupească în absența moralei, sunt elementele care stau la baza formării universului emoțional al artistului postmodern. Altfel spus, ceea ce odinioară nu încăpea în caseta de valori a Umanității, ci alcătuiă periferia ei, a devenit astăzi, în mod ironic, norma zilelor noastre. Marea majoritate a artiștilor secolului XX au transformat urâtenia într-un cult, dorind să anuleze frumusețea și morala pentru a obține cu orice preț acel inedit care le-ar putea aduce laurii originalității. Totul s-a produs într-un ritm destul de alert dacă ne gândim că timp de mii de ani preocuparea esențială a artistului a fost aceea de a scoate la lumină valențele frumuseții, sub toate aspectele ei, iar artiștii secolului trecut, în mai puțin de cincizeci de ani, au dat uitării frumusețea fiind acaparați de mirajul originalității. Un miraj nesățios care a dus într-un final la apariția unor noi

justificări elitiste, oferite cu generozitate candidă oricărei năstrușnicii venită din partea artiștilor. Când vedeți că rechinul lui Damien Hirst², expus într-un vas cu formaldehidă, se vinde cu sute de milioane de dolari, apoi că următoarea lucrare, o vacă tranșată longitudinal și expusă în aceleași condiții, se vinde cu o sumă și mai mare, ori, când lucrarea cu titlul enigmatic al lui Martin Creed³ „Lucrarea nr. 227”, ale cărei „valențe artistice” sunt relevate de o încăpere complet goală, în care iluminatul electric se stinge și se aprinde la intervale regulate de timp, primește premiul „Turner” pentru „creație artistică”, fiind cel mai mare premiu oferit de muzeul londonez TATE, ori când în anul 1961 prin gestul parodiant al artistului autodidact Piero Manzoni⁴ de a prezenta publicului un număr de 90 de cutii de conservă, a căror etichetă făcea referire la materia fecală a artistului, i se atribuie acestuia eticheta de artist valoros, ne mai putem întreba de ce marea majoritate a tinerilor artiști doresc să ajungă cât mai repede și prin orice mijloace la faimă, sub luminile reflectoarelor și în fața camerelor de filmat?

Din nefericire, astăzi, analizele lucrărilor de artă, expuse prin saloanele anuale ori bienale, mai ales acolo unde se dau diplome ori chiar premii în bani, se fac cu părtinire, dând câștig de cauză în mod nejustificat și exclusiv influențelor curentelor secolului XX. Cum este posibil să se facă o comparație de valoare între metru și litru? Cum e posibil ca lucrările prezente în fața unui juriu să nu fie mai întâi sortate în funcție de stil, genuri și tematici, ci analizate de-a valma? Răspunsul, în viziunea mea, este unul singur și acela se numește NEVREDNICIE. Cum este posibil să se uite sau să se neglijeze, cu atâta ușurință, importanța covârșitoare pe care a avut-o educația tradițională? Mă refer la acea educație academică de care au beneficiat acei artiști care ulterior au fost fondatorii altor mișcări sau curente artistice, aflate în mare vogă astăzi. Asta-i o dovadă de neglijență și lipsă de respect față de cei care ne-au lăsat o moștenire foarte mare și ale căror experiențe avem acum ocazia să le parcurgem, atât în plan teoretic cât și practic, într-un timp accelerat. Refuzul de a se studia cu temeinicie, în toate instituțiile vocaționale, la nivel practic și programat, acele învățături transmise de înaintași a făcut posibilă apariția unor lucrări care au rezolvări tehnice proaste și calitate estetică îndoielnică. Ceea ce s-a dorit a fi simplu dar încărcat de valențe a devenit simplist iar subiectele abordate s-au banalizat, fiind lipsite de orice urmă a frumuseții entuziasmului creator. Adevărata stare de fapt, ilariantă de-a dreptul, este transformarea a ceea ce s-a dorit inițial a fi „mișcare eliberatoare” de „încorsetările” artei realiste, mișcare devenită foarte repede o formă confortabilă și eficientă de pervertire prin dominație, insuflându-i omului dorința de a se detașa de firesc, de natural și de adevăr. Sub pretextul „ironiei”, infatuarea „artistului”, dorința sa exacerbată de a fi original cu orice preț, l-a împins pe acesta la producerea unor adevărate fraude intelectuale care au provocat repetate și profunde dezamăgiri în rândul celor care alcătuiau publicul vizitator în sălile de expoziții. DA! Sunt nenumărate exemplele în care expozițiile contemporane sunt văduvite de prezența unui public numeros, ale căror vernisaje au loc în prezența exclusivă a rudelor

² Damien Hirst (1965-) artist, antreprenor și colecționar de artă englez, devenit faimos prin prezentarea animalelor moarte, conservate integral ori secționare în bazine cu formaldehidă.

³ Martin Creed (1968-) - un „maximinimalist” artist britanic și muzician.

⁴ Piero Manzoni (1933-1963) - artist italian, unul dintre inițiatorii conceptualismului.

expozanților și a câtorva colegi de breaslă. Nu publicul este vinovat pentru ceea ce alege artistul să expună și nici obligat nu poate fi să accepte ori să aprobe orice i se prezintă ca fiind lucrare de artă.

Un fapt de necontestat astăzi este acela că marea majoritate a liceelor și facultăților de artă, a galeriilor și muzeelor care au spații de expunere temporară, au devenit adevărate bastioane ale artei abstracte în detrimentul artei realiste care a căzut într-o profundă dizgrație, totul fiind posibil cu ajutorul de netăgăduit al criticilor, profesorilor și artiștilor contemporani. Cu nonșalanță ieftină și superioritate de mucava, dar, cu autoritatea înfiorătoare a semidoctilor, talentul pentru desen, pentru pictură sau sculptură, a fost trecut în plan secund până la dispariția lui din cerințele care condiționau aspirațiile la statutul de artist. Sunt facultăți care au coborât atât de mult ștacheta examenelor de admitere încât doar cel care nu se înscrie nu devine student la arte. S-a dat liber la neobrăzare. Astfel au dispărut, rând pe rând, măiestria, frumosul și adevărul, ca valori universale ale artei. Are arta abstractă MAEȘTRI? Poate fi considerat Mark Rothko⁵ un maestru al dreptunghiurilor colorate? Întrebarea aceasta mi-a amintit de filmul „Art School Confidential”, apărut în 2006 și a cărei acțiune se petrece chiar în vremurile noastre și în care rolul profesorului artist este interpretat magistral de actorul John Malcovich⁶. Scena de care-mi amintesc este aceea când profesorul îi răspunde elevului curios, aflat în vizită în casa profesorului, la întrebarea: De cât timp pictați triunghiuri? Acesta îi răspunde: „De multă vreme... De fapt, sunt unul dintre primii...” Extraordinară realizare! Mare ispravă! Filmul trebuie văzut și foarte bine analizat pentru că scoate în evidență drama trăită de un student talentat, dornic să învețe, ajuns într-o clasă de „parașutați”, lipsiți de talent dar cu ifose de artiști neînțeleși... Este Jeff Koon⁷ un maestru al reproducerii la scară monumentală al animalelor făcute cu mult haz de clovni pentru copilași ori chiar de copii în jocurile lor? Dar Jackson Pollock⁸, ar putea fi considerat un maestru al scurgerilor de vopsea? Nici vorbă de măiestrie la nici unul dintre aceștia ori la discipolii sau susținătorii lor, care s-au înmulțit mai ceva ca ciupercile după ploaie și s-au autointitulat artiști conceptuali. Stranie găselniță! Mai ales de când, prin anii '70, a fost enunțată, preluată și grabnic răspândită, ideea că oricine poate fi artist și absolut orice obiect poate căpăta statut de obiect de artă dacă „autorul” declară asta. Totuși, nu vi se pare bizar că aceia care emit pretenția că sunt urmașii direcți ai celebrului Napoleon, ori că sunt reîncarnarea lui, sau chiar el în persoană, sunt strânși în ospicii, iar cei care emit pretenția că absolut orice obiect gata făcut și adus într-o sală de expoziție devine obiect de artă, sunt încurajați, plătiți din bani publici să facă asta iar publicul nu dă năvală să le „admire” isprava? E drept că deja s-a format ideea că artistul prezentului este un hipersensibil dar mai ales un geniu neînțeles, perpetuu scuzaibil pentru atitudinile sale nebunești, mai degrabă ilariante decât elevate. Stranie răsturnare de situație... Până pe la mijlocul secolului 20, numărul celor care se ocupau

⁵ Mark Rothko (1903-1970) - pictor american, adept al expresionismului abstract

⁶ John Malcovich (1953-) - actor american care joacă rolul profesorului Sandiford în filmul „Art School Confidential”

⁷ Jeff Koon (1955-) - artist american recunoscut pentru reproducerea obiectelor banale, la scară monumentală și din materiale inoxidabile.

⁸ Jackson Pollock (1912-1956) - pictor american reprezentant de marcă al expresionismului abstract.

cu pictura ori sculptura era foarte mic, iar cei care reușeau, prin talentul lor, să-i impresioneze pe cei din conducerile comunităților se bucurau, mai apoi, de toată considerația întregii cetăți. Talentul și mai ales măiestria erau ingredientele care-i asigurau artistului un loc important pe scara de valori a societății, iar produsul creației era înțeles, admirat și ovaționat, de mai toată suflarea omenească. Total pe dos poate fi astăzi descrisă situația artistului, a celui format începând cu a doua jumătate a secolului 20 care, prin voința proprie, a reușit să impresioneze pozând într-un ins greu adaptabil, mult prea dispus ca prin lucrările sale să-și evidențieze cu o nonșalanță paralizantă lipsa de talent, ori, cu predilecție, să scoată în evidență ceea ce este mai abject în societate. Paradoxal este faptul că deși numărul „artiștilor contemporani”, școliți prin instituții galonate de profil, este covârșitor mai mare decât cel atins în toate timpurile, creațiile acestora nu se bucură de prea mare atenție din partea marelui public. Dar nici publicul nu a rămas neschimbat, fiind astăzi unul foarte bine instruit, prin comparație cu cel de acum trei sau patru sute de ani în urmă. Dovedește asta numărul absolvenților învățământului liceal, universitar ori post universitar, al celor care au titluri de master și doctor în toate domeniile și specializările existente. Totuși, aceștia nu par a se îngămădi să ia calea către expozițiile de artă modernă contemporană, cu aceeași apetență ca pe cea a sălilor de concert, de teatru, balet sau cinema. De ce oare? De ce acest public preferă să se alcătuiască în perpetue furnicare numai în muzeele ori galeriile unde este prezentă arta reprezentativă, acea artă clasică ori generic numită realistă? Orice om cu o minimă educație, în spiritul bunului simț, înțelege repede importanța măiestriei și face instantaneu aprecierile de valoare pe criterii care se află adânc gravate în sufletul său și care se numesc Frumusețe și Adevăr. Goliciunea sufletească, lipsa talentului și mai ales infatuarea, se simt și se văd cu lejeritate și doar bunul simț al celui a cărui privire este violentată de inconsistența estetică a „creațiilor” poate ține în frâu orice recul, ca reacție firească, al sentimentului de „timp irosit”. Raționamentul simplu ne spune că cel ce simte că a pierdut timpul într-un loc va evita în viitor să mai treacă printr-o experiență similară.

De peste 10 ani lucrez ca muzeograf într-un muzeu de artă contemporană românească ale cărui lucrări din expunerea permanentă, ori a celor temporare, le-am prezentat de multe ori publicului vizitator și nu o dată mi s-a întâmplat ca unul sau mai mulți vizitatori să-mi adreseze diverse întrebări sau să facă remarci la una sau alta dintre lucrările expuse. E limpede că oamenii sunt curioși și vor să vadă, să înțeleagă și să simtă, fie și o fărâmbă din ceea ce a trăit artistul în momentul realizării lucrărilor sale. Cea mai des auzită remarcă, formulată divers, sună cam așa: „Domnule, nu te supăra, dar așa ceva pot face și eu!” sau una mai dureroasă „Domnule, ai vorbit frumos despre lucrările prezente, mulțumim, dar... să fim serioși... așa ceva poate face și fie-mea!” O afirmație ca asta este devastatoare și anulează efectiv demersul „artistic” al autorului, din moment ce foarte mulți dintre privitori pot afirma cu nonșalanță că pot face și ei lucrarea x sau z. Tragic e faptul că dacă ar fi puși în situația de a „produce” ceva similar chiar ar reuși și fără prea mare efort. Dacă mai au și un pic de simț estetic, s-ar încadra perfect în grupul conceptualiștilor... Recunosc, la început m-am simțit descumpănit, stânjenit, chiar fâstăcit, în fața unei asemenea situații și din care ieșeam evocând subiectivitatea care guvernează gustul estetic al privitorului în raport cu unicitatea expresiei artistice. Întâmplări ca aceasta nu au loc în

dreptul lucrărilor de artă clasică, în fața cărora privitorii rămân ori muți de uimire ori pică într-o admirație veselă. Cu certitudine putem afirma că marea majoritate se declară a fi cel puțin încântați și impresionați de prezența măiestriei în lucrarea de artă.

În urmă cu câțiva ani, în calitate de muzeograf dar și dintr-o curiozitate de artist, am pornit o investigație care viza tema nudului în creația contemporană. Mi-am pornit investigația de jos, de la nivelul de bază în care, cel puțin teoretic, ar fi trebuit să găsim o preocupare incipientă în prezentarea acestei teme. Am chestionat diverși elevi din clasele a 11-a și a 12-a de la liceele de artă, o parte dintre profesorii care predau la acest nivel, apoi am avut discuții cu o serie de studenți, masteranzi și profesori de la facultățile de arte din țară. Concluzia acestei investigații a fost devastatoare, halucinantă și descurajant de dezamăgitoare. Per ansamblu, nudul, studiu obligatoriu în alte timpuri, astăzi este o „rara avis”. Prin aceste instituții de învățământ nu se mai vorbește de frumusețea corpului omenesc, în ciuda faptului că toată lumea acordă o preocupare destul de însemnată sănătății, a îngrijirii corporale, în ideea obținerii frumuseții și tinereții veșnice. Vedem asta prin ziare, reviste ori pagini web, prin diverse spoturi ori emisiuni de televiziune sau auzim la radio. Toate acestea fiind pregătite pentru masa mare de oameni, pentru a satisface o nevoie la zi a societății. Dar, în mod paradoxal, pictorul, sculptorul, artistul plastic, generic spus, ori artistul vizual, după noile standarde, se arată a fi foarte distant de această vădită preocupare a oamenilor. Am auzit de foarte multe ori afirmații de tipul; „arta a evoluat”, „gustul publicului s-a schimbat”, „arta clasică nu mai e de bon ton, trendy sau cool”, „acum avem aparate de fotografiat și nu mai e nevoie să știi să desenezi ori să pictezi realist, dacă vrem să immortalizăm un portret sau un peisaj”, „ideea contează, nu și realizarea tehnică” și multe altele asemănătoare. Serios? Oare chiar aceasta este starea de fapt? Este drept că arta a evoluat, dar liniar până în cel de al treilea deceniu al secolului 20, perioadă în care învățăturile trecutului erau considerate baza obligatorie a formării și nașterii viitoarelor creații artistice. Dar, revoluțiile social-culturale din prima jumătate a secolului 20, au stopat firescul evoluției, divizând-o, fragmentându-i elanul și deturnându-i menirea. Dacă timp de mii de ani menirea artei a fost aceea de a oferi plăcere estetică, bucurie ochilor, minții și sufletului, a ajuns astăzi să intrige și să instige, ridică semne de întrebare, oferă un mănunchi contradictoriu de sensuri și semnificații, ambiguizează halucinant mizând pe ignoranța și fățărnicia snobilor. Dar, oare, gustul publicului chiar s-a schimbat? Îndrăznesc să spun răspicat că este o falsă părere. NU s-a schimbat! Cum se explică faptul că sălile de concerte sunt arhipline acolo unde se produc mari orchestre, ori unde pot fi ascultați interpreți și interprete de mare calibru ai Operei și Operetei? Mi s-ar putea spune că sunt doar reinterpretări ale partiturilor și scrierilor vechi... Serios? Ghinion! Nu e chiar așa și spre o bună informare îi invit pe sceptici să asculte creațiile compozitorilor Eugen Doga și Vladimir Cosma, apreciați și recunoscuți pe plan mondial. Cum se explică faptul că sălile teatrelor sunt arhipline acolo unde sunt puse în scenă piese consacrate ale artei scenice, piese scrise în perioade de dinainte de apariția conceptului de artă modernă? Dar cum se explică succesul colosal al unor filme produse în baza unor scenarii al căror izvor de inspirație se regăsește în poveștile scriitorilor din secolul 18? Oare cât de mare poate fi ipocrizia celor care doresc, cu tot dinadinsul, să arunce la lada de gunoi creațiile noi care au ca izvor de inspirație arta produsă în timpul marilor curente

artistice precum Renașterea, Barocul sau Impresionismul, dar admit că ascultă cu plăcere piesele unor compozitori contemporani ale căror compuneri sunt efectiv făcute în cheia clasică a curentelor enumerate mai sus, ori citesc încă cu interes cărți de aventuri scrise pe o structură deja consacrată de autori precum Mark Twain, Charles Dickens, Victor Hugo ori Honore du Balzac? Iată că muzicienii, balerinii, actorii și scriitorii, în ciuda tulburărilor de direcție prin care au trecut și ei, au fost un pic mai înțelepți decât confrății lor „plasticieni” pentru că au făcut în așa fel încât să nu se piardă nimic din ceea ce s-a câștigat în trecut. Muzica clasică este considerată o regină a muzicilor și se predă cu rigurozitate prin conservatoarele lumii, înlesnind astfel apariția noilor promoții de compozitori ale căror minunate lucrări sunt de factură clasică, teatrul clasic este predat cu pioșenie pe oricare dintre scenele institutelor de teatru și apar actori de o certă valoare profesională, baletul clasic și-a câștigat titlul de noblețe și recunoașterea tuturor celor care aspiră fie și la simplul statut de dansator al unuia dintre toate celelalte stiluri ulterior apărute. Mereu a existat o interferență a artelor și nimeni nu are nesăbuita îndrăzneală de a afirma că situația ar sta altfel, dar, cu toate astea, dihonnia se pare că odată intrată în rândul pictorilor și sculptorilor nu a mai putut fi scoasă de acolo. De mai bine de 100 de ani tot umblă brambura, nu chiar de capul ei ci sprijinită și bine hrănită, făcând ravagii în ideile, stilurile și genurile artei clasice fundamentată și predată pe principii academice. Rezultatele acestei „revoluții culturale” au fost devastatoare și au condus către desființarea Academiiilor de artă din Europa, iar principiile educației academice, formate în mii de ani de acumulare și perfecționări perpetue, au fost aruncate în derizoriu, ironizate și într-un final date uitării. Nimeni nu poate contesta subiectivitatea imensă care există în aprecierea actului sau produsului artistic dar cu toții acceptăm existența adevărurilor universale. Cred că încă mai este valabilă vorba „Nu e frumos ce e frumos, e frumos ce-mi place mie!” Cum, de altfel, valabilă este și vorba „Nimeni nu este perfect!” Dar să nu uităm că există și frumosul sau adevărul unanim acceptat!

Cred cu tărie în democratizarea artelor pentru a-i oferi fiecărui artist libertatea de a alege să lucreze în maniera care-i place, iar publicul, la rândul său, îl va alege pe acel artist care se apropie mai mult de nevoia sa. Artiști cu tematici și abordări diverse în fața unui public divers. Astfel se va atenua dihotomia indusă artificial și abuziv, exclusiv pe criterii comerciale, între vechi și nou, între ce-i bun sau dăunător, ori dacă trebuie să fii musai în pas cu vremurile ori îți poți lua libertatea de a fi anacronic sau atemporal. În țările occidentale situația asta e mult mai relaxată decât la noi. Acolo există de multă vreme această democratizare, foarte timidă la început, dar roadele ei se văd deja astăzi când, iată, au început să fie reînființate academiile de arte. În anii când la noi se desființau, în Italia și America acestea erau reînființate. Interesant, nu? La momentul actual sunt active patru mari academii, în accepțiunea curată a termenului, pe întregul cuprins al Europei și mult mai multe în America. În Florența funcționează chiar două academii, „The Florence Academy of Art” înființată în 1991 care astăzi se bucură de recunoaștere instituțională în mai multe țări europene, dar și în Statele unite ale Americii. Această școală s-a constituit repede într-un model de urmat și la șase ani distanță, în 1997, a fost înființată cea de a doua academie ce are numele de „Angel Academy of Art”. Modelul a fost preluat și de un număr de artiști suedezi care au format în 2006, la Stockholm, sub numele de „The Swedish Academy of Realist Art”,

mutată în 2015 în sudul țării în orașul Simrishamn. Acum doi ani în urmă, în septembrie 2013, s-au deschis porțile Academiei de Artă din Barcelona care se bucură an de an de un aflux considerabil de cursanți. Nici statul Rus nu a abandonat învățământul academic, repunând-ul în drepturile inițiale înființării primei academii de arte în anul 1757, la Moscova, printr-un decret semnat în anul 1991 de Președintele Federației Ruse de la acea dată. Astfel, Academia de Arte a URSS-ului este transformată în Academia de Artă a Rusiei, în care sunt predate și promovate valorile artei occidentale și, implicit, sunt cinstitute numele artiștilor ruși care, prin lucrările lor, au contribuit la dezvoltarea învățământului academic. Oamenii de artă din Rusia, nu s-au rezumat doar la reactivarea învățământului academic pe teritoriul patriei lor ci au deschis o nouă academie peste granițele Rusiei, nu oriunde ci chiar în Florența. Academie care se bucură de un flux impresionant de studenți veniți din întreaga lume. Iată un exemplu de urmat care poate restabili statutul artistului, dintr-unul de neînțeles și întreținut al statului, într-unul firesc de creator de frumos, apărător al adevărului și susținător al măiestriei artistice. Vă invit să vedeți lucrările studenților care frecventează cursurile acestor academii și să faceți o comparație cu ceea ce fac astăzi studenții noștri... Diferența de calitate este evidentă și în viitor reprezintă un mare handicap pentru cursanții facultăților noastre de profil pentru că aceștia nefiind învățați să deseneze, să picteze ori să modeleze pe principiile de bază ale învățământului academic, le va veni extraordinar de greu să trăiască efectiv din produsul muncii lor și cei mai mulți vor fi nevoiți să caute o reprofilare. Viața este valorizată prin faptă și nu doar prin intenție iar ceea ce contează în viața reală este ceea ce știi cu adevărat să faci, în acord deplin și conformitate cu statutul la care aspiri. Cu toții am auzit de existența companiilor de jocuri pentru computere și dispozitivele mobile, companii cu nume răsunătoare precum: Activision, Naughty Dog, Epic Games, Blizzard Entertainment, etc, sau studiourile producătoare de filme ca Disney, Pixar, Marvel ori Lucas Film, care sunt într-o permanentă căutare de foarte buni desenatori, buni cunoscători ai anatomiei artistice, foarte buni pictori ori sculptori care prin portofoliul lor ar putea deveni membri ai echipelor de dezvoltare al viitoarelor proiecte. Ei, iată câteva dintre cele mai atrăgătoare posibilități pentru dezvoltarea unei cariere în care poate fi valorificat talentul prin intermediul deprinderilor tehnice dobândite în zeci de ani de studiu intens. Ce poate fi mai frumos în viața unui artist decât să faci exact ceea ce-și dorești cel mai mult și anume să petreacă timpul în atelier realizând lucrări care oferă plăcere estetică celor din jur... Fie că o face solitar ori ca membru al unei echipe de profesioniști unde fiecare are rezervată partea lui de strălucire.

Apariția noilor academii de arte, pe lângă formarea unor noi promoții și generații de artiști care apreciază și vor să reamintească lumii, prin lucrările lor, de frumosul existent în creația artistică contemporană, a înlesnit și formarea unui nou curent artistic, al cărui manifest a fost redactat chiar la începutul anului 2012 de către o serie de pictori stabiliți la Los Angeles și care este numit NOVOREALISM. Mișcarea aceasta a avut ecou și iată că în toamna aceluiași an, mai precis în luna octombrie, Universitatea Luterană din California a organizat o conferință pe tema generică a artei reprezentationale și consistența ei în arta contemporană sub denumirea „The Representational Art Conference”. Conferința s-a bucurat de un foarte mare succes și iată că anul acesta va fi deschisă a treia ediție. Timp de patru sau cinci zile

sunt organizate prelegeri susținute de către artiști consacrați veniți din toate colțurile lumii, de curatori din muzee care vorbesc despre experiențele lor în relația cu publicul vizitator și preferințele acestuia, sunt prezenți reprezentanți ai caselor de licitație, producători de materiale dedicate artiștilor iar partea cea mai dinamică și atractivă a acestor zile este asigurată de demonstrațiile practice ale unor artiști invitați special, care arată publicului prezent ce înseamnă pictura „alla prima” fie că-i vorba despre portret, figură întreagă, natură statică sau chiar peisaj. Lumea se mișcă, nu poate rămâne multă vreme captivă minciuni și a falsului speculat, de mințile pervertite, pe seama ignoranței induse.

Care ar putea fi sensul vieții dacă frumusețea nu ar exista? Care-i noima renunțării la ceva ce a fost căutat, dorit și promovat de la începuturile omenirii? Primordiala menire a Artei a fost aceea de a se preocupa de tot ceea ce este armonios, plăcut și trezește admirație, care oferă starea de bine a unei păci și seninătăți lăuntrice, totul în măsura remarcabilă a moralei.

Sunt convins că lucrarea de artă, din momentul finalizării ei, nu mai aparține autorului, dar nici colecționarului, curatorului, galeriei ori muzeului care o deține sau o găzduiește. În viziunea mea, lucrarea de artă aparține zecilor și sutelor de mii de perechi de ochi care au văzut-o, o văd și o vor vedea. Am convingerea că privitorul este destinatarul demersului artistic, că privirea lui trebuie răsfățată numai cu lucrări de calitate în care, măiestria, tenacitatea, ambiția artistului de a studia și respectul de sine, sunt valori care îl vor face să se simtă respectat și să se poată bucura de travaliul îmbogățit al artistului. Cred cu tărie că artistul veritabil nu se formează doar în atelierelor școlilor de artă, iar aspirantul la statutul de artist trebuie să aibă adânc plasată în interiorul ființei sale plămada dintre dorință, vis și viziune. Plămadă care poate fi fructificată numai de acela care are voința unui sfânt și stăpânește tehnica marilor maeștri.